

PIROTECHNINIŲ PRIEMONIŲ NAUDOJIMO SAUGA

Naujieji metai asocijuojasi su nauja pradžia ir Senųjų metų palyda. Pagal susiklosčiusią tradiciją, senuosius metus palydėti ir naujuosius sutikti „reikia“ trankiai. O trankumo ir vaizdų suteikia pirotechnika. Šventės metu iššaunamas didelis kiekis pirotechninių gaminių: raketų, Romos žvakių, saljutų baterijų ir kitų gaminių. Tačiau pirotechnika turi ir tamsiąją pusę. Tenka konstatuoti, kad kiekvienais metais, per Naujųjų metų sutikimus, traumas patiria virš 10 asmenų. Traumų pobūdis būna labai skirtingas, nuo nudegimų, iki galūnių trauminių amputacijų, regos netekimo ir net Lietuvoje yra buvę mirtini atvejai.

Darbuotojų saugos ir sveikatos skyrius dalinasi rekomendacijomis, kaip saugiai naudojant pirotechninius gaminius:

1. **NĖRA** pirotechninių gaminių, išskyrus bengališkas ugneles ir pliauškes, **kurios**

leidžiamos iš rankų.

2. Tik **F1** kategorijos pirotechnikos gaminiai (tortų fontanai, bengališkos ugnelės ir pliauškės) ant kurių nėra užrašo „Naudoti tik lauke“ gali būti naudojamos patalpose. **VISI KITI** pirotechnikos įrenginiai naudojami tik lauke. **Atkreiptinas dėmesys, kad buto balkonas nėra laukas.**

3. **NEPIRKITE** pirotechnikos gaminių bet kur, o pirkite tik specializuotose parduotuvėse. Atminkite, kad Lietuvos rinkoje parduodami visi pirotechnikos gaminiai yra sertifikuojami ir turi CE sertifikatą. (ant parduodamo gaminio turi būti šis ženklas **CE**).

4. **Pradėjus šaudyti pirotechnikos gaminiui, jo sustabdyti NEGALIMA.**

5. Įsigiję pirotechninį gaminį susipažinkite su naudojimo instrukcija. Ji turi būti ant gaminio ir parašyta lietuvių kalba. **Atminkite, kad gaminys yra saugus, jeigu jį naudojate pagal instrukciją.**

6. Pirotechnikos gaminius laikykite sausoje vietoje, originalioje pakuotėje. Atminkite, jog pirotechnikos gaminiams netinka drėgmė.

7. Sudrėkusius, ar pažeistus pirotechnikos gaminius būtina utilizuoti, juos **DRAUDŽIAMA** naudoti.

8. **Atminkite**, kad **gražiausi** fejerverkai matomi iš didesnio negu 50 m. atstumo.

9. Rengdamiesi šaudymui atminkite:

- išlaikykite saugų atstumą tarp žiūrovų ir gaminių. Jis nurodomas ant gaminio pakuotės;
- virš ruošiamų leisti fejerverkų neturi nieko būti (medžių šakų, laidų ir kitų, galinčių trikdyti šaudymui daiktų).
- degant Bigfordo virvelei, jos liepsna siekia apie 1,5-2 cm, todėl uždegant ją rankų pirštus laikykite šalia jos
- šaudant raketas:
 - ✓ stabilizatoriai (mediniai pagaliukai, pritvirtinti prie raketos) į viršų kyla kartu su raketa ir jai sprogdus krenta žemyn. 3 kategorijos raketų mediniai stabilizatoriai krisdami gali sužaloti žmones ir net yra atvejų, kai jie pramušė automobilio priekinį stiklą. Raketą orientuokite į vietovę, kur nėra žmonių ar statinių;
 - ✓ Draudžiama trumpinti (nulaužti) stabilizatorių, nes pasikeičia (neprognozuojama) raketos skridimo trajektorija;
 - ✓ Nesmeikite iš namų išneštos raketos stabilizatoriaus į sniego pusnį ar žemę, nes pusnyje stabilizatorius prišals, o kietai į žemę įsmeigtos raketos pakilimo jėgos neužteks jai atsiplėšti nuo žemės ir ji sprogs nepakilusi. Rekomenduojame raketas leisti iš tuščio butelio.

- Šaudant Romos žvakes:
 - ✓ Romos žvakėje yra nuo 4 iki 10 šūvių, kurie iššaunami vienas po kito;
 - ✓ Romos žvakę būtina tvirtai įtvirtinti, kad šūvių metu nepakistų jos šaudymo kampas.
 - ✓ Romos žvakės tvirtinimo kryptis nurodoma ant pakuotės.
- Šaudant baterijas:
 - ✓ bateriją orientuokite žiūrovų atžvilgiu taip, kaip rekomenduojama instrukcijoje.
 - ✓ Išlaikykite saugų (apie 30 m) atstumą iki žiūrovų.
- Leidžiant fontanus
 - ✓ baigus veikti fontanui jo 15 min nelieskite, nes veikdamas jis įkaista.

10. Jeigu pirotechnikos gaminy s nesuveikė (Bigfordo virvelė sudegė, bet gaminy s neveikia), arba suveikė nepilnai (baterija neiššaudė visų žvaigždučių), **DRAUDŽIAMA** bandyti pirotechnikos uždegti iš naujo ir 15 min artintis prie jo. **Nesiaiškinkite nesuveikimo priežasties**. Ant nesuveikusio gaminio po 15 min. pertraukos užpilkite apie 10 l vandens ir po to gaminį grąžinkite pardavėjui. Jie **PRIVALO** tokį gaminį priimti.

11. **APIBENDRINANTIS PATARIMAS: REKOMENDUOJAME** įsigyti **3 kategorijos bateriją**, kuri šauda apie 1,5 – 2 min. (apie 50 – 70 šūvių). Vienu uždegimu galėsite mėgautis fejerverkais ir nereikės kiekvieną kartą uždeginėti naujo fejerverko.

Linkėdami saugių švenčių

Darbuotojų saugos ir sveikatos skyrius

Rekomendacijos parengtos Gintaro Paulausko, Gaisrinės ir civilinės saugos specialisto